

deres meste Interesse, frasæt Stolen, drejede sig om deres Jordlod, og kom man ud paa et Sted, hvor der sad en Lærer, som havde nogenlunde Raad dertil, saa havde han i mange Tilfælde anskaffet sig privat Jord. Dette stete naturligvis, fordi han havde Interesse for Jordbrug, og sikkert endnu mere, fordi han søgte, at han havde en Jordel derved. Naar dette nu har vist sig anderledes i de sidste Aar, saa er det ikke Jordloddens Skyld, men det ligger i, at Konjunkturerne for Djebliffet ere gaaede ned. Kommer der derimod igen en Tid med opadgaende Konjunkturer, saa er jeg sikker paa, at Skolelærerne ville se, at det er usornuftigt at lade Jordlodden gaa bort, saa kommer ogsaa Interessen for Brugen af Jord til Stede igen, saaledes som for 10—15 Aar siden. Det siges nok i Bemærkningerne, at de nuværende Læreres Uddannelse gaar mere i en saadan Retning, at de ere udhytjede til at optage saadan en Gerning som Brugen af en Jordlod, men jeg er sikker paa, at de ere dygtige nok dertil. Naar Jorddelen derved erkendes baade med Hensyn til det pekuniære Udbytte og med Hensyn til den Gavn, det kan være for Familien og Børnene at have en Jordlod, saa skulle vi nok saa at se, at de lære at drive Jorden. Jeg begyndte ikke derpaa, før jeg var 31 Aar gammel, og det gik meget prægtigt, og jeg er vis paa, at det vil gaa saaledes for de fleste. Jeg vil derfor takke den ærede Minister, fordi han ikke har foreslaaet, at Jordlodden straks skal falde bort, men dernæst vil jeg lægge et godt Ord ind for, at den overhovedet ikke falder bort. Er der nogen, der ikke ønsker at bruge den, saa kan han jo anvende det samme Middel som hidtil, nemlig bortforpagte den. Man har omtalt et af de første Punkter af Lovforslaget, som handler om Børnetallet. Det vil jeg gerne ogsaa have Lov til at sige et Par Ord om, fordi jeg derom har noget at sige, som ikke allerede er kommet til Orde. Det, Lovforslaget gaar ud paa, er, at Skoletiden skal forlænges, og der er foreslaaet to Veje dertil, baade at lægge lidt til ved Skolegangens Begyndelse og igen lidt til ved Skolegangens Slutning. Den første Vej har efter min Mening ikke nogen Betydning, men den sidste har til Gengæld overordenlig Betydning. Jeg mener nemlig, at ingen Del af Skoletiden kan bære saa store Frugter som netop den sidste Del deraf. Hvis jeg maatte saa Lov dertil, vilde jeg gerne foreslaa, at der her blev gjort noget, som der har været Tale om af og til ude blandt Lærerne, og det er, at man skulde se at saa Skolegangen i det sidste Halvaar og Konfirmandundervisningen adskilte, thi

jeg har erfaret, og jeg er sikker paa, at mange have erfaret det samme, at, saa snart den 14aarige Ungling begynder at gaa til Præsten om Esteraaret, saa faar han straks en Fornemmelse af, at han ikke længer er et almindeligt Skolebarn, men nu er bleven noget mere; saa komme Frisfførnyelserne op i ham, og Skolegangen faar ikke længer den Indflydelse paa ham som tidligere. Derfor vilde jeg gerne, at det skulde være saaledes, at Konfirmandforberedelsen først begyndte, naar Udskrivningen af Stolen stete. Stolen vilde profitere meget af at have Drengene udelte hele det sidste Halvaar, som har den største Betydning for hele Skolegerningen, thi netop i den Tid kan der læres meget.

Saa er det ogsaa et lille Punkt, som jeg gerne vilde berøre, ikke fordi jeg mener, at det har saa stor Betydning for Undervisningen, men det er et Punkt, der udtaler noget, som ligesom er Synd for dem, hvem det kommer til at gaa ud over. Det er udtalt, at Skolepligten ophører med det 14de Aar, og at intet Barn kan tvinges til at gaa i Skole længere end til det 15de. Jeg har set det saa tit, at der har været en eller anden maadelig begabet Dreng, der ikke, naar det 14de Aar kommer, har kunnet opnaa de Kundskaber, som fordres, og jeg har ogsaa set, hvad det fører til, at et saadant Barn vises bort af Præsten og maa vedblive at gaa i Skole. Ved 15 Aars Alderen er Barnet alligevel ikke længer, end det var ved 14 Aars Alderen. Vi maa nemlig huske paa, at det i Reglen er et daarligt begabet Barn, og for øvrigt hvis det er et vanartet Barn, der ikke har villet tage ordentlig Del i Undervisningen, saa bliver det alligevel næppe mindre vanartet imellem det 14de og 15de Aar. I Almindelighed er det imidlertid dog et Barn, der er i Besiddelse af meget ringe Evner. Hvis nu et saadant Barn skal komme til at sidde i Stolen længere end de andre, har jeg i mange Tilfælde haft Medsynt med det, thi de andre Børn se paa det, som ikke hørende til dem, og det vedkommende Barn gaar i Stolen med den Opfattelse, at det er kasseret, og denne Følelse er noget af det værste, der kan hænde et Menneske. Jeg tror virkelig ikke, at det vil gøre noget med Hensyn til at højne Undervisningsstadiet i Danmark, om et saadant Barn kommer med eller ej, og jeg vil derfor henstille, om denne Bestemmelse ikke helt kan slettes, og man i Stedet derfor bestemmer, at naar et Barn har naaet den Alder, hvori Børn almindeligvis udskrives, skal den daarligt begavede, som kommer bagefter, ogsaa have Lov til at slippe. Jeg forsikrer, at det er Synd, man gør mod disse